

BELFRIED, *Der, Eine Monatsschrift für Gegenwart und Geschichte der belgischen Lande*, Duits maandblad dat van juli 1916 tot oktober 1918 verscheen.

Werd uitgegeven door de Insel-Verlag te Leipzig. Van 1917 af werd het te Brussel gedrukt in de drukkerij van het General-gouvernement. Het blad was het orgaan van de in november 1915 opgerichte Volkswirtschaftliche Gesellschaft in België, maar de redactionele leiding berustte reeds sedert juli 1916 bij de Pressezentrale in Brussel.

Der Belfried was in zekere zin de voortzetting van de *Mitteilungen der Volkswirtschaftlichen Gesellschaft*, waarvan het eerste nummer op 2 december 1915 verscheen met de opdruk *vertraulich*. Volgens nr. 2 van de *Mitteilungen* moest de Gesellschaft bepalen *wo im belgischen Wirtschaftsleben eine Interessennahme des deutschen Kapitals wünschenswert und möglich ist (...)*. De uitgevers staakten het verschijnen van de *Mitteilungen* in 1916 en behandelden in het nieuwe *Der Belfried*, dat uitsluitend aan België was gewijd, behalve economische, ook algemeen culturele problemen.

Het fraai geïllustreerde tijdschrift trok bewust de lijn door van de 19de-eeuwse Duitse stroming die voor Vlaanderen grote belangstelling aan de dag legde: het beklemtoonde het gemeenschappelijke Duits-Vlaamse cultureel verleden. *Der Belfried* was in tweevoudig opzicht een instrument van de bezetter: enerzijds wat de **Flamenpolitik**, anderzijds wat de vestiging van de economische overheersing betreft. Aan deze economisch-culturele toenaderingspoging namen onder meer deel: **Friedrich von Bissing**, **Robert P. Oszwald**, **Rudolf A. Schröder**, **Leo Schwering**, **Pius Dirr** en **Franz Fromme**. Bijdragen van Vlaamse zijde zijn nauwelijks te vinden. Tegen het eind van de oorlog, in oktober 1918, werd met het vierde nummer van de derde jaargang het verschijnen van *Der Belfried* gestaakt.

LITERATUUR: F. Wende, *Die belgische Frage in der deutschen Politik des Ersten Weltkrieges*, 1969.

PETER H. NELDE* EN WINFRIED DOLDERER